

HÖGSKOLAN
DALARNA

Forskarstudier i samverkan – ett möte mellan forskning och praktik inom det sociala välfärdsområdet

Riktlinje - Socialtjänstens utvecklingscentrum Dalarna, SUD

Upprättad i samverkan av: Dalarnas kommuner, Region Dalarna och Högskolan Dalarna

Ikraftträdande: 2024-06-12

Diarienummer: C 2024/1535

Versionsnummer: 1.0

Godkänd av: SUD-rådet 2024-06-12

Högskolan Dalarna
Socialtjänstens utvecklingscentrum Dalarna
791 88 Falun
Sweden
Tel 023-77 80 00
<https://www.du.se/sv/samverkan/samverka-med-forskare/sud/>

Forskarstudier i samverkan – ett möte mellan forskning och praktik inom det sociala välfärdsområdet

Bakgrund

Med utgångspunkt i behovet av en stärkt kunskapsbas inom socialtjänsten arbetar *Socialtjänstens utvecklingscentrum Dalarna* (SUD) för att stärka forskning och utveckling i samverkan mellan Dalarnas kommuner, Region Dalarna och Högskolan Dalarna. Arbetet inom SUD knyter an till Högskolan Dalarnas vision om akademi och yrkesliv i partnerskap genom att kommun, region och högskola tar gemensamt ansvar för att samskapa ny kunskap som svarar mot prioriterade kunskapsbehov inom det sociala välfärdsområdet. Denna riktlinje behandlar samverkan avseende forskarstudier finansierade eller delfinansierade av SUD.

Forskarstudier i samverkan

Forskarstudier i samverkan kan ske på två sätt.

- 1) Forskarstuderande anställda i kommun eller region genomför inom ramen för sin ordinarie anställning forskarutbildning som licentiand eller doktorand vid Högskolan Dalarna. Hela eller delar av forskarutbildningen finansieras av arbetsgivaren/SUD och genomförs inom ett forskningsområde som är av särskilt intresse för arbetsgivare/SUD¹.
- 2) Forskarstuderande är anställda på Högskolan Dalarna med placering i SUD och genomför sina forskarstudier i samverkan med samtliga Dalakommuner/Region Dalarna. Hela eller delar av forskarutbildningen finansieras SUD och genomförs inom ett forskningsområde som är av särskilt intresse för SUD samarbetet.

Mål samverkan inom SUD

Det övergripande målet med samverkan inom SUD är att skapa en hållbar struktur för kompetensutveckling, verksamhetsutveckling och praktikinära forskning. För att uppnå målet ska SUD (1) Stödja utvecklingen av evidensbaserad praktik, (2) Stödja långsiktig kompetensförsörjning av god kvalitet, (3) Bidra till långsiktig kompetensutveckling av god kvalitet, (4) Bidra till verksamhetsutveckling av god kvalitet, och (5) Bidra till praktikinära forskning.

Forskarstudier i samverkan svarar mot SUDs samtliga syften. Forskarutbildade medarbetare kan bidra till såväl långsiktig kompetensförsörjning som kompetensutveckling av god kvalitet relevant för både kommun/region och Högskolan Dalarna. Genom att bidra till praktikinära forskarstudier skapas ny kunskap för verksamhetsutveckling och vetenskaplig kunskapsutveckling. Kunskap som kan användas för att stödja utvecklingen av evidensbaserad praktik inom socialtjänst och närliggande hälso- och sjukvård².

¹ jmf. *FORSKNING I KOMMUNENS TJÄNST Kommundoktorander*, SKL 2014

² *Närliggande hälso- och sjukvård inkluderar kommunal hälso- och sjukvård, socialt och kurativt arbete inom Region Dalarnas verksamhet samt all hälso- och sjukvård där målgruppen är individer som behöver samordnade vård- och stödinsatser från socialtjänst och hälso- och sjukvård.*

Syfte forskarstudier inom SUD

Satsningar på forskarstuderande inom SUD syftar mer specifikt till att:

- **Bidra till ny kunskap inom det sociala välfärdsområdet.** Att socialtjänst, närliggande hälso- och sjukvård och Högskolan Dalarna får en fördjupad förståelse av problem som identifierats av verksamhetsområdet bidrar till stärkt grundutbildning, stärkt forskningsmiljö och ökad kvalitet i socialtjänstens/regionens yrkesutövning.
- **Bidra till socialtjänstens och närliggande hälso- och sjukvårds arbete för evidensbaserad praktik.** När tillämpbar kunskap tas fram i samverkan med yrkeslivet stärks också möjligheten till implementering och verksamhetsutveckling.
- **Främja långsiktig kunskapsutveckling och vetenskapligt synsätt inom det sociala välfärdsområdet.** Genom forskarutbildningen erhålls inte bara kunskap om forskningsämnet utan även erfarenheter som kan stärka kommun/regions kompetens inom områden som metodik, systematik, etik och kunskapsöversikter.
- **Stärka kompetens på Högskolan Dalarna och hos yrkesverksamma inom det sociala välfärdsområdet:** Forskarstuderande inom det sociala välfärdsområdet stärker kompetensen inom de verksamheter inom kommun eller region de arbetar inom eller sprider sin forskning till. Högskolan Dalarnas forskningsmiljö och kompetens stärks inom områden av nytta för både grundutbildning och vidareutbildning av yrkesverksamma.
- **Bygga broar mellan forskning och praktik:** Genom att forskarstuderande rör sig inom både akademi och yrkespraktik bidrar deras roller till brobyggande och stärkt kunskapsutbyte och erfarenhetsutbyte mellan akademi och praktik och lärande hos samtliga SUD medlemmar.

Vilken forskning kan SUD samarbetet stödja?

SUD kan stödja forskarstudier som syftar till att långsiktigt bidra till ny kunskap relevant för både vetenskaplig kunskapsutveckling och verksamhetsutveckling inom det sociala välfärdsområdet och närliggande hälso- och sjukvård. Forskarstudier som finansieras eller delfinansieras via SUD ska genomföras inom ett forskningsämne som bidrar till fördjupad kunskap för Högskolan Dalarnas samverkanspartners inom det sociala välfärdsområdet. Forskningsfrågor ska vara relevanta för Dalakommunernas, Region Dalarnas och Högskolan Dalarnas strategiska utvecklingssträvanden. Forskningen ska kunna bidra till kunskapsutveckling inom hela SUD och på så vis komma alla samverkanspartners till del.

SUD kan stödja forskarstudier där den forskarstuderande ges möjlighet att vara på plats hos arbetsgivare i kommun/region alternativt arbeta mot SUDs samtliga kommuner inom ramen för sin utbildning.

SUD kan stödja forskarstudier där kontinuerlig och strukturerad dialog i syfte att säkerställa forskningens koppling till praktiken är en del av studierna.

Forskarstudier vid Högskolan Dalarna

SUD kan stödja forskarstudier vid Högskolan Dalarnas forskarutbildning *Hälsa och välfärd med inriktning evidensbaserad praktik* och examen i Vårdvetenskap. Forskningsområdet omfattar individens och samhällets insatser för att främja människors hälsa och sociala villkor samt utveckling av hälso- och välfärdsarbete. Forskarutbildningen syftar till att utveckla de forskarstuderandes kompetens att ta fram underlag för evidensbaserad kunskap och fylla identifierade kunskapsluckorna.

Vilken typ av finansiering kan SUD bidra med?

SUD kan bidra med lönekostnader för forskarstudier efter (1) avtal mellan arbetsgivare som är medlem i SUD (kommun/region) och Högskolan Dalarna eller (2) inom ramen för SUD efter att frågan beretts i SUD rådet. Med utgångspunkt i SUDs ekonomiska förutsättningar och breda uppdrag inom forskning, utveckling, kompetensutveckling och samverkan kan SUD i första hand finansiera forskarstudier till licentiandexamen. SUDs möjlighet att stödja forskarstudier planeras och beräknas inför varje rekrytering av forskarstuderande. Forskarutbildningstiden kan förlängas om särskilda skäl föreligger. Sådana skäl är de som anges i 6 kap. 29 § i högskoleförordning (1993:100) och inkluderar exempelvis sjukskrivning och föräldraledighet, tjänstgöring inom totalförsvaret eller förtroendeuppdrag inom fackliga organisationer och studentorganisationer. Studietiden förlängs i så fall med motsvarande tid som ledigheten varat.

Högskolan Dalarna står för sin del i SUDs gemensamma finansiering samt kostnaderna för forskarstudier (handledare, kurser, examination, övriga aktiviteter). Forskarstuderande som finansieras genom SUD genomför inte institutionstjänstgöring på Högskolan Dalarna. Vid behov kan Högskolan Dalarna köpa in till exempel föreläsningar av de forskarstuderande.

Respektive verksamhets finansiering regleras avtalsmässigt i varje enskilt fall.

Studietid och arbetsfördelning forskarstudier i samverkan

Forskarutbildning för doktorexamen motsvarar 4 års heltidsstudier och forskarutbildning för licentiatexamen motsvarar 2 år heltidsstudier. Forskarstudier får bedrivas på deltid, dock lägst på 50 % av heltidsstudier.

Exempel på upplägg som möjliggör forskarstudier kombinerat med arbetstid i kommun/region/SUD samverkan:

Exempel 1, fyra års licentiandstudier på halvfart

- Arbetstid: 50 % forskarstudier och 50 % hos arbetsgivare kommun/region

Exempel 2, tre års licentiandstudier på 2/3 fart

- Arbetstid: 67 % forskarstudier och 33 % hos arbetsgivare kommun/region

Exempel 3, fem års doktorandstudier med uppdrag i SUD

- Arbetstid: 80 % forskarstuderande och 20 % inom SUD i syfte att sprida forskningsresultat och bidra till SUDs syfte.

Organisation och beslutsrutin

Inför rekrytering

Grunden till finansiering av forskarstuderande ska vara en gemensam behovsanalys där behovet av kompetens och kunskap inom socialtjänst och närliggande hälso- och sjukvård analyserats av representanter från kommunernas socialtjänst, Region Dalarna och Högskolan Dalarna. Vid beslut om att SUD ska finansiera forskarstudier ska finansieringsunderlag för SUDs ekonomiska förutsättningar diskuteras i SUD rådet, samverkansorganet bestående av representanter för huvudmännen i SUD.

För att kunna rekrytera forskarstuderande och teckna avtal med kommun/region som arbetsgivare ska Högskolan Dalarna fatta beslut om att SUDs medel ska användas samt beslut för att säkerställa Högskolans finansiering av forskarstudier (handledare, kurser, examination, övriga aktiviteter) och driftskostnader (arbetsplats Högskolan Dalarna).

Rekryteringsprocessen kan starta när relevant kunskapsområde är identifierat och relevanta beslut tagits om finansiering.

Antagning och anställning

Beslutande avseende antagning av forskarstuderande till forskarutbildningen är Högskolan Dalarna. Samverkan sker med representanter från SUD.

- 1) Om forskarstudenten har sin ordinarie anställning i kommun eller region blir hen vid antagning, till skillnad från en sedvanlig doktorandtjänst, inte formellt anställd vid lärosätet utan behåller sin anställning hos ordinarie arbetsgivare. Beslutande avseende anställning är den arbetsgivare som har en forskarstuderande i sin verksamhet och har tecknat avtal med Högskolan Dalarna. Om arbetsgivare är kommun/region skrivs ett avtal avseende den enskilda forskarstudenten där tid i respektive verksamhet, överenskommen finansiering och överenskomna samverkansstrukturer framgår.
- 2) Om forskarstudenten inte har en ordinarie anställning i kommun eller region kan hen anställas på Högskolan Dalarna med placering i SUD. Högskolan Dalarna är då ansvarig för både beslut avseende antagning av forskarstuderande till forskarutbildningen och anställning. Om arbetsgivare är Högskolan Dalarna/SUD görs en skriftlig överenskommelse avseende hur forskarstudentens tid ska fördelas mellan forskarstudier och samverkansuppdrag.

Budgetunderlag och finansieringsintyg ska oavsett arbetsgivare vara en del av avtalet/överenskommelsen.

Samverkan³

Forskarstuderande befinner sig i skilda arbetssammanhang. Gemensamma uppföljningsmöten där den forskarstuderande, SUD, Högskolan Dalarna och kommun/region deltar är därför en del av processen för forskarstudier i samverkan. Dialog under studietiden syftar dels till att stärka samverkan mellan akademi och yrkesliv, dels till att främja en god arbetsmiljö för den forskarstuderande.

I samband med att forskarstudierna inleds

Studierna inleds med ett gemensamt möte som syftar till att diskutera förväntningar, tidsplanen för forskarstudierna, kommunikationsplan och hur arbetstid i kommun/region ska användas.

Dialog under forskarstudierna

Terminsvisa möten med syfte att diskutera hur studierna fortgår, hur arbetsgivarens verksamhet kan göras delaktig i forskningen, kommunikationsplanen och hur det fungerar för den forskarstuderande att förena uppdragen.

Arbetsmiljö

Den forskarstuderande ska tillbringa tillräckligt med tid hos arbetsgivaren för att denne ska kunna ta sitt arbetsgivaransvar. För att den forskarstuderande ska ha en god arbetsmiljö är det av vikt att:

- Handledare på högskolan är väl insatta i och följsamma med den forskarstuderandes förutsättningar både på högskolan och hos arbetsgivaren.
- Chef hos arbetsgivare är väl insatt i den forskarstuderandes förutsättningar.
- En fadder utses bland doktorander som bedriver forskarstudier på heltid.
- Tid finns att delta i arbetsplatsmöten och sociala aktiviteter på respektive arbetsplats.

Hos arbetsgivare i Region/Dalakommun

I syfte att strategiskt nyttiggöra den kompetens som förvärvas genom en forskarutbildning förankrar tänkt arbetsgivare i inför rekrytering satsningen i olika delar av sin organisation.

Arbetsgivare i kommun/region gör en planering av hur den forskarstuderande bäst integreras i arbetsgivarens verksamhet och fungerar som brobyggare mellan forskning och praktik i det enskilda fallet. Forskarstudier bedrivs över tid och eventuella personalförändringar/omorganiseringar motiverar en skriftlig planering som behandlar:

- Den forskarstuderades roll inom verksamheten,
- Hur rollen kan utvecklas under studietiden
- Medarbetarens förväntningar och ambitioner
- Hur arbetsgivaren nyttjar den forskarstuderades kompetens under studietiden och efter examen

³ Riktlinjerna under samverkansstruktur utgår från att kommun/Region Dalarna är arbetsgivare.

Dokumentation och spridning av resultat

Forskarstudier vid Högskolan Dalarna

Den forskarstuderande följer under studietiden de vetenskapliga och utbildningsmässiga krav som ställs inom ramen för forskarutbildningen vid Högskolan Dalarna.

Hos arbetsgivare och inom SUD

Delaktighet och återkoppling avseende forskningsresultat sker skriftligt och muntligt till arbetsgivare och hela SUD kontinuerligt under projektiden. En kommunikationsplan för lämpliga återkopplingsformer styr återkopplingstillfällena.

När projektet inleds publiceras en populärvetenskaplig sammanfattning på max 300 ord samt en poster om projektet på SUDs hemsida. Om större förändringar sker ska beskrivningen på SUDs hemsida uppdateras. Den forskarstuderande tillhandahåller uppdaterade texter till medarbetare på SUD.

Återkoppling av projektet är att betrakta som en del av forskarutbildningen, den forskarstuderande ansvarar för att planera återkoppling av projektet. SUD samordnar muntliga återkopplingstillfällen riktade till hela SUD.

Finansiär

Vid rapportskrivning och vetenskaplig publicering ska finansiär anges.

Efter forskarstudier

Efter forskarstudierna kan den forskarstuderande bidra till kunskap, synergier och samarbeten genom att vara: En forskande praktiker inom välfärdsområdet, expert på sitt forskningsområde samt brobyggare mellan forskning och praktik.